

Vergi mükellefi olmayana yanlış/hatalı düzenlenen e-arşiv faturaya ilişkin kayıtların düzeltilmesini teminen alıcı adına gider pusulası düzenlenip düzenlenemeyeceği hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
Özelge no	51421814-130[35-2017/3]-1026
Tarih	06.01.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

DENİZLİ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 51421814-130[35-2017/3]-1026

06.01.2020

Konu : E-arşiv faturası kullanıcısının yanlış düzenlediği fatura için gider pusulası düzenlenip düzenlenemeyeceği hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; hosting ve sunucu yayın hizmeti verdiğiniz, firmanızın vergi mükellefiyeti bulunmayan şahsa yanlış fatura düzenlediğinizin sonradan fark edildiği belirtilerek, yanlış düzenlenen e-Arşiv faturasına ne şekilde işlem yapılarak kayıtlarınıza alabileceğiniz hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

I- KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU UYGULAMASI

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun;

- (1/1) maddesinde; Türkiye'de ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu,
- (29/1) maddesinde; mükelleflerin yaptıkları vergiye tabi işlemler üzerinden hesaplanan KDV'den bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça faaliyetlerine ilişkin olarak kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen KDV'yi indirebilecekleri,
- (29/3) maddesinde; indirim hakkının vergiyi doğuran olayın vuku bulduğu takvim yılı aşılmamak şartıyla, ilgili vesikaların kanuni defterlere kaydedildiği vergilendirme döneminde kullanılabileceği,
- (30/c) maddesinde; deprem, sel felaketi ve Maliye Bakanlığının yangın sebebiyle mücbir sebep ilan ettiği yerlerdeki yangın sonucu zayi olanlar hariç olmak üzere, zayi olan mallara ait katma değer vergisinin indirilemeyeceği,
- (34/1) maddesinde; yurt içinden sağlanan veya ithal olunan mal ve hizmetlere ait KDV'nin, alış faturası veya benzeri vesikalar ve gümrük makbuzu üzerinden ayrıca gösterilmek ve bu vesikalar kanuni defterlere kaydedilmek şartıyla indirilebileceği,
- 35 inci maddesinde; malların iade edilmesi, işlemin gerçekleşmemesi, işlemten vazgeçilmesi veya sair sebeplerle matrahta değişiklik vuku bulduğu hallerde, vergiye tabi işlemleri yapmış olan mükelleflerin bunlar için borçlandığı vergiyi, bu işlemlere muhatap olan mükelleflerin ise indirim hakkı bulunan vergiyi değişikliğin mahiyetine uygun şekilde ve değişikliğin meydana geldiği dönem içinde düzelterekleri, ancak, iade olunan malların fiilen işletmeye girmiş olması ve bu girişin defter kayıtları ile beyannamede gösterilmesinin şart olduğu

hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, mezkûr Kanunun (8/2) maddesinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak, Tüketicinin Korunması Hakkındaki Kanun kapsamında ödenen KDV'nin iadesi konusunda KDV Genel Uygulama Tebliğinin (B/11.1) bölümünde açıklama yapılmıştır.

Buna göre, müşterilerin hizmet alımından vazgeçmesi ve öncesinde fatura düzenlenerek tahsil edilen hizmet bedelinin henüz gerçekleştirilmeyen hizmet nedeniyle müşteriye iade edilmesi durumunda alımından vazgeçilen ve henüz gerçekleştirilmeyen hizmetle ilgili olarak, alıcıya ödenen hizmet bedeline ilişkin olarak ilgili vesikalarda gösterilen KDV tutarının ait olduğu dönemde indirim konusu yapılması mümkündür.

II- VERGİ USUL KANUNU UYGULAMASI

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinde, "Bu kanunda aksine hüküm olmadıkça, bu kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir." hükmü yer almakta olup, söz konusu kayıtların, esas itibarıyla, mezkûr Kanunun 229 ve müteakip

maddelerinde yer alan belgelerden herhangi birisi ile tevsik edilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, mezkûr Kanunun;

- 229 uncu maddesi, "*Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır.*",

- 232 nci maddesinin birinci fıkrasında, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:*

1. *Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;*

2. *Serbest meslek erbabına;*

3. *Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;*

4. *Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;*

5. *Vergiden muaf esnafa.*

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.",

- 234 üncü maddesinin birinci fıkrasında, "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin:*

...

3. *Vergiden muaf esnafa;*

Yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir. Bu belge, birinci ve ikinci sınıf tüccarların, zâti eşyalarını satan kimselerden satın aldıkları altın, mücevher gibi kıymetli eşya için de tanzim edilir."

hükümleri yer almaktadır.

Bu bağlamda, malın iadesi, işlemin gerçekleşmemesi, fatura içeriğine ilişkin itiraz gibi durumlarda, esas itibariyle, alıcının mükellef olması durumunda alıcı tarafından iade faturası, mükellef olmaması halinde ise satıcı tarafından gider pusulası düzenlenmesi suretiyle işlem tesis edilmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte, Vergi Usul Kanununun mükerrer 242 nci maddesinin 2 numaralı fıkrası, 227 nci maddesinin birinci fıkrası ile mükerrer 257 nci maddesinin birinci fıkrasının (3) ve (4) numaralı bentlerinin verdiği yetkilere dayanılarak, 30/12/2013 tarihli ve 28867 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 433 No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğiyle, Vergi Usul Kanunu uyarınca kâğıt ortamında düzenlenmek,

muhafaza ve ibraz edilmek zorunluluğu bulunan faturanın elektronik ortamda düzenlenmesi ve ikinci nüshasının elektronik ortamda muhafaza ve ibraz edilmesine imkân tanıyan e-Arşiv Uygulamasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş olup, söz konusu Genel Tebliğ kapsamında elektronik ortamda mali mühür/elektronik imza ile imzalanarak düzenlenen e-Arşiv Faturaları üzerinde sonradan herhangi bir değişiklik yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Bununla birlikte oluşturulan e-Arşiv Faturada yer alan "alıcı ad-soyad/unvan", "vergi kimlik numarası" bilgilerinin hatalı olduğu veya ürünün alıcısına gönderilmesine rağmen alıcısına ulaşmadan geri döndüğü durumlarda; bu durumların tevsiki için gerekli belge ya da dokümanların (kargo iade belgeleri vb. tevsik edici belgeler) bulunması ve aynı hesap dönemi içinde olması şartıyla ilgili e-Arşiv Faturaya ait iptal bilgilerinin e-Arşiv Raporunun "iptal" elemanına(alanına) eklenmesi ile e-Arşiv Faturanın teknik olarak iptal edilmesi mümkündür.

Buna göre; alıcısı tarafından iade faturası düzenlenmesi veya vergi mükellefiyeti olmayan nihai tüketiciye gider pusulası düzenlenerek iade işleminin yapılabildiği durumlarda; e-Arşiv Faturaların iptal edilmesi veya değiştirilmesi mümkün bulunmayıp söz konusu faturalar geçerli olup, bu belgelerin muhasebe kayıtlarına, beyanlara konu edilmesi gereken hasılat belgeleri olarak dikkate alınması, iade işlemine ilişkin düzenlenen iade faturaları veya gider pusulasının da muhasebe kayıtları ve beyanlar açısından hasılat düzeltici belgeler olarak kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Vergi Usul Kanununun 175 ve mükerrer 257 nci maddelerinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak; muhasebenin temel kavramları, muhasebe politikalarının açıklanması, mali tablolar ilkeleri, mali tabloların düzenlenmesi ve sunulması, tekdüzen hesap çerçevesi, hesap planı ve işleyişine ilişkin açıklamalar, 26.12.1992 tarihli ve 21447 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ve daha sonra bu konuda yayımlanan diğer tebliğlerde yapılmış bulunmaktadır. Dolayısıyla, mükelleflerin yukarıda belirtilen işlemlere ait muhasebe kayıtlarını; muhasebenin temel kavramlarına, muhasebe politikalarının açıklanması ve mali tablolar ilkelerine, tekdüzen hesap planı ve işleyişine ilişkin yapılan düzenlemelere ve kayıtların kanuni sürelerinde yapılması hususunda mevzuat hükümlerine uygun olarak yapmaları gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için

gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026